

K 7/M 45

120000868870

Община Русе
Министерство
на културата

Член на
Европейската
асоциация
на фестивалите

Member of
the European
Festivals
Association

**51.
МЕЖДУНАРОДЕН
ФЕСТИВАЛ
16.03 - 02.04.2011
РУСЕ
БЪЛГАРИЯ**

МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ

MARCH MUSIC DAYS

**51.
INTERNATIONAL
FESTIVAL
16.03 - 02.04.2011
RUSE
BULGARIA**

Ruse Municipality
Ministry of Culture

A Member of NRG Group

2 7
M45

ОБЩИНА РУСЕ
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

51. МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ
МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ

Член на Европейската асоциация на фестивалите

Русе, 16 март – 2 април 2011

Клавирно трио КАЛИЯ
Германия

ЯНА ДУКАНОВА цигулка
ЕЛИФ ДИМЛИ виолончело
КАЙ ШУМАХЕР пиано

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000868870

А. Сергей Вартичанов

29.03 Вторник, 19 ч.

Доходно здание – зала Европа

448331

ПРОГРАМА

.I.

ЛУДВИГ ВАН БЕТОВЕН

(1770–1827)

Клавирно трио оп. 70, №1, ре мажор

Призракът

(1809)

Allegro vivace e con brio

Largo assai ed espressivo

Presto

ЛОУЪЛ ЛИБЕРМАН

(1961)

Клавирно трио оп. 77, №2

(2001)

(първо изпълнение в България)

Molto ritmico

Adagio

Allegro

.II.

БЕДРЖИК СМЕТАНА

(1824–1884)

Клавирно трио оп. 15, сол минор

(1855)

Moderato assai

Allegro ma non agitato

Finale. Presto

Първите творби на **Бетовен**, които имат номерация по опуси, са трите му клавирни триа оп. 1, публикувани през 1795. Те имат голям успех, като привличат неочаквано вниманието и единодушните аплодисменти на публиката и критиката. Към този жанр Бетовен се връща едва през 1809 с трите си клавирни триа оп. 70. В този период той работи само върху камерни творби, в които преобладава съдържаната лирика и вътрешен покой. Двете триа от оп. 70 са посветени на графиня Ербюди и изпълнени за първи път в нейния дом през коледните празници на 1809 с участието на автора.

Първото трио е изключително интересен стилстичен израз на сливането между класическо и романтично светоусещане. Първата част е енергично *Алегро* с вихрени унисони и пластична фактура. Финалът е виртуозно бравурно *Рондо* с токатен характер, странни фермати, танцувални елементи и голяма динамична амплитуда. Двете части обграждат уникално по характер романтично *Ларго*, от чиято призрачно-приглушена звучност, тремолли, хроматично развиваща се мелодична линия, незапни динамични контрасти и игра на светлосенки произлиза името, с което е известна творбата.

Всички критици се обединяват около идеята, че втората част е драматургичният център на композицията, като я наричат *Нощно произведение* или *Призрачно Largo*.

Съществуват скици в работните тетрадки на Бетовен от 1808, които издават идеята му да създаде творба по *Макбет* на Шекспир. Дали наистина е работил по тази идея във втората част на триото не е известно, но ако допуснем, че това е така, спокойно бихме могли да наречем уникалното ре-минорно *Ларго* и *макбетовско*.

Лоуъл Либерман е един от най-изпълняваните и записвани американски композитори, чиито творби са изпълнявани в цял свят от известни оркестри и изпълнители – сър Джеймс Ливайн, Анджо Литър, Съзън Греъм, Мстислав Ростропович и много други. Има изключително богата дискография, а Концертът му за пиано №2 получава номинация за *Грами* в категорията *Най-добра съвременна класическа композиция*. Автор е на две опери – *Портретът на Дориан Грей* и *Госпожица самотни сърца*, три сим-

фонии, концерти за пиано, цигулка, флейта, тромпет, виолончело, кларинет, множество симфонични, вокални и камерни творби. Либерман работи като композитор за много организации, между които Далаският симфоничен оркестър и Центърът за изпълнителски изкуства в Саратога. Изявява се и като пианист и диригент.

Лоуъл Либерман е първият творец, спечелил наградата за композитор на клавирния конкурс *Ван Клайбърн с Три импромптата* оп. 68.

Триото оп. 77 е изпълнено за първи път на 4 ноември 2001 в *Lied Center for the performing Arts* в Лауренус, Канзас от трио в състав Ицхак Пърлман, Никанен и Арт Бейли.

Първата част е енергично експресивна. Във втората крайните дялове – статични, решени с интересни сонорни ефекти, контрастират на романтично развълнувания среден дял. Финалът е стремително токатно скерцо с изострена звучност и силни динамични, темброви и тематични контрасти.

Печален е фактът, че камерните творби на **Сметана** са инспирирани все от трагични събития в живота му. Квартетите – от настъпващата глухота, а **клавирият трио** – от смъртта на трите му деца. Скръбта по любимата му дъщеря Бедржишка той излива в това клавирно трио, трескаво композирано за два месеца – септември и октомври на 1855. Собственото му посвещение към творбата гласи: *В памет на моето първо дете Бедржишка, която много ме радваше и въодушевяваше с музикалния си талант, но не успя да избегне смъртта.*

Централна по емоционална натовареност е трагичната първа част. Първата тема е напрегната, тревожна, скръбно-драматична. Накъсаната, измъчена мелодия встъпва патетично в соло цигулка и се повтаря още по-интензивно в диалог с виолончелото. Контрастната втора тема – елегична, възбена, сякаш търси спокойствие и умиротворение, но острата враждебна разработка поставя с нова сила мъчителните въпроси на тревога и гняв, оставащи без отговор. Контрастната по емоционални състояния втора част продължава драматизма. Бързото мистично начало е последвано от два контрастни дяла – кантиленно-съзерцателен и

траурен марш – истинска кулминация на скръбта и безпомощността на човека пред смъртта. Символът на смъртта са не само острите хармонии, а и дълбокото и горчиво повторение на един тон в пианото, похват, който откриваме и във финала. А там, в силните контрасти между мрака и просветлението, проблясва светла надежда.

Творбата е изпълнена за първи път на 3 декември 1855 в Прага.

Още от основаването на триото през 2007 – тогава под името *Каяна*, тримата музиканти от триото се опитват да намерят жанровото равновесие между класиката и съвременността.

Сътрудничеството им с музиканти като Троелс Сван, Волф Харден или Дирк Момерц (квартет *Форе*) е точно толкова вдъхновяващо за триото, колкото и съвместните проекти с продуцента и дисководещ DJ Илвиб. Премиерните изпълнения на творби от швейцарския джазов композитор Даниел Шнайдер намират място в техните концертни програми, без това да противоречи на големите клавирни триа на Шуберт от техния репертоар – независимо дали са изпълнени на сцената на Есенската филхармония или на сцената на алтернативен културен център. По времето на тяхното съвместно следване в класа по камерна музика на проф. Андреас Райнър (квартет *Розамунде*) във Висшето училище *Фолкванг* в Есен, триото е отличено с Поощрителната награда на Фондацията *Кьолър-Осбар* през 2008, а през 2009 е прието в концертната поредица *Музика в замъци и дворци* на Вила Музика. Включването на Елиф Димли в ансамбъла през 2010 води до преименуването му на трио *Калия*.

Триото има богат репертоар от творби на Хайдн, Моцарт, Бетовен, Шуберт, Шуман, Шостакович, Пиацоло, Мансурян, Тайефер, Кот, Жалбер, Либерман, Шнайдер и др.

Който досега е вярвал, че познава Бетовен от-вън и отвътре, той бе изваден от заблуда, тъй като в интерпретацията на трио КАЛИЯ мнимата, лесно запомняща се мелодия прозвуча толкова безкомпромисно и яростно, че се превърна в спиращо дъха новооткритие.

Ди Райнпфалц, 20.07.2010

Яна Дуканова е родена през 1980 в Русе. Завършва НУИ *Проф. Веселин Стоянов* в класа на Анелия Попова, ДМА *Панчо Владигеров* в класа на доц. Боян Данилов и Висшето училище за музика в Кьолн, в класа на проф. Емилиан Пиедикута. През 2011, заедно с трио *Калия*, завършва със специално отличие специализацията си по камерна музика във Висшето училище за музика в Есен, в класа на проф. Андреас Райнер.

Участва в майсторските класове на И. Нииман, С. Швари, В. Третьаков, П. Мунтяну, М. Фришеншлагер, К. Мардиросян, М. Минчев, В. Миланова, Г. Багев и гр. Носител е на награди от конкурсите *Светослав Обретенов*, *Добрин Петков*, *"Надежди, Таланти, Майстори"* и конкурси за камерна музика с трио *Каяна*. Била е солист на Русенска, Пловдивска и Шуменска филхармония, Студентски и Академичен оркестри на ДМА – София, Академичния симфоничен оркестър на Вупертал, *Немската камерна академия* в Нойс на Рейн, Германия, Младежкия фестивален оркестър в рамките на МФ *Мартенски музикални дни*. Има реализирани записи в БНР и БНТ, и компактдискове за американската звукозаписна компания *Music Minus One*.

Работила е в Дюселдорфска филхармония, Симфоничните оркестри на Аахен и Мюнхенгладбах. Била е концертмайстор на *Немската камерна академия* в Нойс на Рейн, а понастоящем е член на Националния оркестър на Белгия (ONB) – Брюксел.

Елиф Димли е родена през 1987 в Анкара, Турция. Започва да свири на пиано на 5-годишна възраст. Обучението си по виолончело започва през 1995 при Артур Рахматулаев, а по-късно в Музикалното подготовително училище на Университета *Билкент* при Марина Рахматулаева. Носител е на награди от конкурса на Ротари – *Млади таланти* (1996, 2000) в Турция и *Конкурса на младите изпълнители* (2002) в Перпинян, Франция.

Била е солистка на Младежкия симфоничен оркестър на *Билкент*, Младежкия оркестър на Анкара, Камерния оркестър на Перпинян, Истанбулския гържавен симфоничен оркестър. Участвала е в майсторски класове на Арто Норас, Рафаел Уолфиш, Александър Рудин, Марина Тарасова, Кристоф Хенкел и Янг-Чанг Чо.

В момента Елиф Димли е студентка във Висшето училище *Фолкванг* в Есен, Германия, в класа на професор Янг-Чанг Чо.

Каи Шумахер е роден в Баден-Баден. Дебютира със симфоничния оркестър на своя роден град на 15-годишна възраст. Учи във Висшето училище *Фолкванг* – Есен, където през 2007 е отличен със Специалната награда за пиано *Фолкванг* и става лауреат на фондацията *Кьолер-Осбар*. Завършва с отличие през 2009 класа на проф. Тил Енгел. Специализира в Амстердам при американския пианист Гай Ливингстън и камерна музика при проф. Андреас Райнър (квартет *Розамунде*) във Висшето училище за музика в Есен.

Соловият репертоар на Каи Шумахер включва творби от съвременната американска музика, както и първи изпълнения на творби от европейски композитори. Работи в тясно сътрудничество с редица композитори от по-младото поколение. За своя CD – дебют Каи Шумахер избира цикъла от вариации по чилийската революционна песен *Обединеният народ никога няма да бъде победен* от Ф. Ржевски и получава висока оценка от критиците.

Клавирна сензация!

Фонорум 1/2010/компактдиск на месеца

Този запис е брилянтен и в духа на произведение-то... Зашеметяваща виртуозност!

Сънди Таймс, януари 2010

Програмата подготви

Мария Дуканова

